

De Oorsprong

Treasurystatuut

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Doelstelling treasuryfunctie	3
2.1.	Voldoende liquiditeit	3
2.2.	Lage financieringskosten.....	3
2.3.	Risicomijdende uitzettingen	3
2.4.	Kosteneffectief betalingsverkeer	4
2.5.	Beheersen en bewaken van risico's	4
a.	Debiteurenrisico.....	4
b.	Renterisico	4
c.	Interne liquiditeitsrisico	4
3.	Richtlijnen en limieten.....	5
3.1.	Algemene richtlijnen.....	5
3.2.	Richtlijnen inzake beleggingen.....	5
3.3.	Richtlijnen inzake leningen	6
3.4.	Richtlijnen privaat vermogen.....	6
3.5.	Treasuryinstrumenten	6
4.	Organisatie van de treasuryfunctie	6
4.1.	Plaats in de organisatie	6
4.2.	Treasuryplan	7
4.3.	Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden	7
5.	Verantwoording.....	8
6.	Evaluatie	8
BIJLAGE 1	KREDIETWAARDIGHEIDSBEORDELINGEN	9
BIJLAGE 2	FINANCIËLE INSTRUMENTEN	10

1. Inleiding

Onder 'treasury' is te verstaan: Het sturen en het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële posities en stromen en de hieraan verbonden risico's. In het kader van dit statuut betreft treasury met name het beheer van het vermogen c.q. van de reserves en voorzieningen van Vereniging De Oorsprong voor protestants christelijk onderwijs in Doorn, Driebergen en Wijk bij Duurstede (VPCO De Oorsprong). In dit treasurystatuut wordt het beleid ten aanzien van het vermogensbeheer geformuleerd en worden de bevoegdheden en verantwoordelijkheden en de organisatie van de treasuryfunctie vastgelegd.

In het statuut worden afspraken over onderwerpen als beheersing van rentekosten en -risico's, financierings- en beleggingsvraagstukken vastgelegd. Dit treasurystatuut is van toepassing op de publieke en private middelen van VPCO De Oorsprong.

2. Doelstelling treasuryfunctie

Het treasurybeleid is ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling van VPCO De Oorsprong, namelijk het geven van onderwijs. Hiervan afgeleid is de doelstelling van het financieel beleid het borgen van de financiële continuïteit van de organisatie. Deze doelstelling valt uiteen in het realiseren en borgen van:

1. voldoende liquiditeit;
2. lage financieringskosten;
3. risicomijdende uitzettingen;
4. kosteneffectief betalingsverkeer;
5. het beheersen en bewaken van financiële risico's.

2.1. Voldoende liquiditeit

In het geval van tijdelijk overtollige middelen kan een deel van de beschikbare middelen zodanig worden uitgezet dat dit zonder al te veel kosten snel liquide te maken is. Om de liquiditeitspositie zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de liquiditeitsbehoefte, wordt er periodiek en minimaal eens per jaar, een liquiditeitsprognose opgesteld, die een periode van vijf jaar beslaat.

In de praktijk worden saldi tot maximaal € 150.000,-- op de rekening-courant aangehouden. Bedragen daarboven worden door het verenigingskantoor periodiek afgeroomd naar de zakelijke reserveringsrekening.

2.2. Lage financieringskosten

Ook het aantrekken van benodigde middelen vindt plaats op basis van een (actuele) liquiditeitsprognose. Bij het aantrekken van langlopende geldleningen worden offertes opgevraagd bij minimaal 2 partijen.

2.3. Risicomijdende uitzettingen

Middelen die niet direct noodzakelijk zijn om liquide aan te houden, worden uitgezet. Het bestuur besluit welke treasuryinstrumenten worden ingeschakeld. Desgewenst wordt de huisbankier verzocht om een beleggingsvoorstel. Uit de beleggingen mogen nooit nieuwe risico's ontstaan. Het beleggingsvoorstel omvat een kredietwaardigheidsbeoordeling van de instelling. De kredietwaardigheid wordt minimaal eens per jaar gecontroleerd door het bestuur.

Voordat een belegging wordt aangekocht, is aan de hand van een liquiditeitsprognose aangetoond dat de betreffende waardepapieren niet verkocht hoeven te worden voor het einde van de looptijd.

Onder deze conditie is sprake van een hoofdsomgarantie (de periode van beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen) en een belegging kan pas als risicomijdend worden aangemerkt, als er een dergelijke garantie van toepassing is.

2.4. Kosteneffectief betalingsverkeer

Gezien de omvang van het betalingsverkeer is het van belang dat de financiële logistiek optimaal is ingericht. Het betalingsverkeer van VPCO De Oorsprong is zo ingericht dat het kosteneffectief kan worden beheerd. De bankrelaties van de vereniging worden minimaal één keer per vier jaar geëvalueerd.

2.5. Beheersen en bewaken van risico's

Het treasurybeleid is gericht op het uitsluiten dan wel minimaliseren van het debiteurenrisico, het renterisico en het interne liquiditeitsrisico:

a. Debiteurenrisico

Het debiteurenrisico is de kans dat belegde middelen niet worden terugontvangen van debiteuren. Dit risico wordt beperkt door te beleggen bij marktpartijen die voldoen aan de in de wet vermelde voorwaarden.

b. Renterisico

Het renterisico wil zeggen het gevaar verbonden aan de veranderingen in de rentestructuur. Het renterisico dient te worden afgedekt door het opbouwen van een evenwichtige beleggingsportefeuille in relatie tot de geldende rentestructuur en de verwachtingen ten aanzien van de renteontwikkeling.

c. Interne liquiditeitsrisico

Het interne liquiditeitsrisico is de kans dat opbrengsten worden gemist dan wel kosten worden gemaakt door wijzigingen in de geprognosticeerde financieringsbehoefte en investeringsplannen. Goede interne afspraken en een regelmatige actualisatie van de prognoses van de financieringsbehoefte zullen het liquiditeitsrisico beperken.

Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van VPCO De Oorsprong. Het vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016)). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van VPCO De Oorsprong.

In de bedrijfsvoering wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke opbrengst van de (tijdelijk) overtollige middelen tegen een aanvaardbaar risico. Met het oog op het afdekken van financiële risico's en het financieren van geplande investeringen worden reserves en voorzieningen opgebouwd. In het treasurybeleid wordt uitvoering gegeven aan eigen verantwoordelijkheid van VPCO De Oorsprong om alle tot haar beschikking staande middelen uit te zetten conform het geformuleerde beleid.

Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van alle benodigde respectievelijk overtollige middelen wordt gehandeld overeenkomstig de in deze regeling gestelde verplichtingen.

3. Richtlijnen en limieten

3.1. Algemene richtlijnen

Het betreft hier richtlijnen voor het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en voor overige middelen, voor zover deze in de administratie niet zijn afgescheiden van de publieke middelen en voor zover het bestuur hiervoor geen aparte richtlijnen heeft vastgesteld. De wettelijke kaders hiervoor zijn vastgelegd in de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938. De regeling houdt in dat:

1. Leningen of beleggingen worden alleen aangetrokken dan wel uitgezet bij financiële ondernemingen als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht en die:
  - a. gevestigd zijn in een lidstaat (Een lidstaat is staat die lid is van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij de overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte);
  - b. minstens een single A-rating hebben, afgegeven door ten minste twee van de drie ratingsbureaus Moody's, Standard & Poor's en Fitch.
2. Beleggingen en leningen met publieke middelen worden alleen aangetrokken in euro's.
3. VPCO De Oorsprong is een niet-professionele belegger.
4. VPCO De Oorsprong verzoekt de financiële instelling zich te laten aanmerken als niet-professionele belegger bij het aantrekken van leningen en het beleggen van tijdelijk overtollige middelen
5. Met inachtneming van het onder 2.1 gestelde zullen vrij beschikbare middelen altijd worden belegd. Gaan de beleggingen op middellange en lange termijn het bedrag van € 2.000.000 te boven dan zal op basis van een termijn(verval)kalender gestreefd worden de lossingen van de vervaldatum van de beleggingen zo goed mogelijk in de tijd te spreiden.

3.2. Richtlijnen inzake beleggingen

Middelen die tijdelijk overtollig zijn kunnen in een belegging worden uitgezet.

De periode van het beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen.

De hoofdsom van de belegging wordt door de financiële onderneming te allen tijde gegarandeerd.

Belegd mag worden in staatsobligaties van EU-lidstaten, mits deze lidstaten aan de ratingeisen voldoen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.

Er wordt niet belegd in:

- a) achtergestelde spaarrekeningen en achtergestelde deposito's;
- b) aandelen of vergelijkbare producten, tenzij deze van toepassing zijn voor de uitvoering van de wettelijke taak van VPCO De Oorsprong.

Beleggingen moeten vooraf door het bestuur ter kennisname aan de Commissie van Toezicht / algemene ledenvergadering worden gestuurd.

Vanaf 1 januari 2009 gelden onderstaande randvoorwaarden ten aanzien van de beleggingen voor VPCO De Oorsprong (Bestuursbesluit van december 2008). Deze randvoorwaarden worden doorgegeven aan de bank die de beleggingsvoorstellen doet.

De beleggingen van de vereniging mogen niet gedaan worden in:

- Wapen – en defensie-industrie, vliegtuigindustrie, auto-industrie;
- Controversiële producten en diensten, zoals alcoholische dranken, rookwaren, tabak, kansspelen of gokindustrie, milieugevaarlijke stoffen, kernenergie, pelsdieren en bont, handel in bedreigde diersoorten, niet duurzaam geteeld hout, niet duurzame vormen van toerisme, pornografisch materiaal;

- Controversiële productiemethoden en omstandigheden, zoals dictatoriale regimes, schending van mensenrechten, overtreding wet- en regelgeving ten aanzien van milieudelicten en drugs, kinderarbeid, gedwongen arbeid, discriminatie, corruptie, gebruik dierproeven, genetische modificatie, gentechnologie, bio-industrie, niet duurzame landbouw of visserij, grootschalige en niet duurzame waterkrachtcentrales.

3.3. Richtlijnen inzake leningen

VPCO De Oorsprong geeft geen leningen uit aan derden, noch aan personeel, noch aan andere instellingen of organisaties, tenzij deze lening van toepassing is voor de uitvoering van de wettelijke taak van VPCO De Oorsprong en binnen het doel van Vereniging De Oorsprong past.

Bij het aangaan van leningen gaat VPCO De Oorsprong geen extra risico's aan die het voortbestaan van VPCO De Oorsprong of het geven van onderwijs kunnen bedreigen. VPCO De Oorsprong leent alleen bij financiële instellingen die voldoen aan de eisen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. Leningen moeten vooraf door het bestuur ter kennisname aan de Commissie van Toezicht/ algemene ledenvergadering worden gestuurd.

3.4. Richtlijnen privaat vermogen

Met betrekking tot de private middelen zijn de hiervoor opgenomen richtlijnen eveneens van toepassing, maar in voorkomende gevallen mag hiervan gemotiveerd worden afgeweken. Het is echter niet toegestaan dat met private middelen dermate grote risico's worden aangegaan, dat deze een negatief effect kunnen hebben op de publieke middelen. De private middelen zijn vastgelegd in de jaarrekening en de administratie van de VPCO De Oorsprong en hebben betrekking op de niet door OCW gefinancierde activiteiten.

3.5. Treasuryinstrumenten

Bij het voeren van treasurybeleid zijn de volgende instrumenten toegestaan:

- Rekening-courant
- Kasgeldleningen
- Spaarrekeningen
- Deposito's
- Schatkistbankieren
- Staatsobligaties
- Vaste geldleningen, al dan niet bezwaard met een hypotheek
- Onderhandse geldleningen

Als het bestuur instrumenten wil inzetten die niet zijn aangegeven in het treasurystatuut, vraagt hij hiervoor de voorafgaande goedkeuring van de Commissie van Toezicht/ algemene ledenvergadering.

4. Organisatie van de treasuryfunctie

4.1. Plaats in de organisatie

De treasuryfunctie wordt uitgeoefend onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Het bestuur is bevoegd om dat deel van de middelen dat niet benodigd is om de liquiditeit te waarborgen, zodanig te beleggen dat een zo hoog mogelijk rendement verkregen wordt. De bestuurder is tevens bevoegd om uitvoerende werkzaamheden te laten uitvoeren door anderen, bijvoorbeeld een extern administratiekantoor.

Het treasurystatuut wordt vastgesteld door het Bestuur en goedgekeurd door de Commissie van Toezicht.

De uitvoering van de treasuryfunctie wordt opgedragen aan de algemeen directeur. Het Bestuur is verantwoordelijk voor de totale uitvoering van het treasurybeleid.

4.2. Treasuryplan

Het bestuur stelt een treasuryplan vast dat deel uitmaakt van de begrotingsstukken. In het plan komen de volgende onderwerpen aan de orde.

De liquiditeitsprognose voor het begrotingsjaar en vier daarop volgende jaren (artikel 3 lid1c van de regeling als genoemd in paragraaf 3.1 van dit statuut). Deze prognose is gebaseerd op historische patronen, aangevuld met nadere gegevens omtrent zoals het vermoedelijke verloop van de bekostiging en de personeelskosten, investeringen en groot onderhoud. Uit de prognose blijkt of de omvang van de liquiditeiten gedurende het jaar optimaal is en of reeds ingenomen en eventuele nieuwe posities aangehouden kunnen worden tot het einde van de looptijd.

De rentevisie van de bank, dit ter ondersteuning voor het opstellen van de begroting, m.n. de financiële baten en lasten.

Renterisico (voor zover van toepassing): de samenstelling van de huidige leningenportefeuille wordt weergegeven, doorgerekend met enkele rentescenario's.

Geld- en kapitaalmarktpartijen: hier wordt aangegeven waar de stichting haar middelen belegt of wellicht zal gaan beleggen in het komende begrotingsjaar.

4.3. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden

- de algemeen directeur + bestuurslid financiën zijn bevoegd tot het plaatsen van beleggingen tot maximaal € 200.000,-- met een maximale looptijd van 5 jaar.
- de algemeen directeur plus het voltallige bestuur is bevoegd tot het plaatsen van beleggingen met een looptijd van 5 tot 10 jaar en > € 200.000,--
- de Vereniging dient minimaal 15% van de jaarlijkse Rijksbijdrage achter de hand te houden. Als toegestane beleggingstermijn geldt:

50% tot max. 10 jaar
50% tot max. 5 jaar

Het bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het treasurybeleid. Het bestuur is bevoegd tot het aangaan van externe verplichtingen binnen dit treasurybeleid.

De controller is verantwoordelijk voor:

- Periodiek (bijvoorbeeld maandelijks) opstellen van een kasstroomprognose.
- Periodiek (bijvoorbeeld maandelijks) bewaken werkelijke kasstroom ten opzichte van de prognose.
- Beheren van de beleggingsportefeuille.
- Risicoanalyse en treffen beheersingsmaatregelen ten aanzien van de treasuryactiviteiten.
- Doen van voorstellen aan het bestuur voor wijzigingen in de beleggingsportefeuille.
- Periodiek (bijvoorbeeld maandelijks) opstellen van een verantwoording over de treasuryactiviteiten.

De financiële administratie (al dan niet gevoerd via een administratiekantoor) is verantwoordelijk voor:

- De registratie van de transacties voortvloeiende uit de uitvoering van het treasurybeleid.
- De registratie en bewaking van de vorderingen en schulden.
- De voorbereiding van de betalingen.
- De registratie van de betalingen.

De betalingen worden geautoriseerd zoals vastgelegd in de procuratieregeling van VPCO De Oorsprong. Locaties beschikken over een eigen bankrekening, die wordt gebruikt voor het aanvullen van de kas. De beschikkingsbevoegdheden van deze rekeningen zijn vastgelegd in de procuratieregeling.

Met betrekking tot het kasverkeer is een procedure beschreven met daarin onder andere het maximum kassaldo. (€ 1.000,--).

5. Verantwoording

De externe accountant zal in de reguliere controle van de boekhouding op jaarultimo een rapportage opnemen over de financiële positie van VPCO De Oorsprong inclusief de aangegane off-balance instrumenten en mogelijk open posities. Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole stelt de accountant vast dat het treasurystatuut wordt nageleefd.

VPCO De Oorsprong doet ieder jaar in het bestuursverslag verslag van haar beleid. Er wordt verslag uitgebracht ten aanzien van de publieke middelen ten aanzien van de beleggingen en leningen, de uitvoering van het beleid in de praktijk, de uitstaande beleggingen en leningen en de aangetrokken en afgesloten leningen. Hierbij wordt een vergelijking gemaakt met de gegevens van het voorgaande jaar. Van elke belegging jaarlijks gemeld op welk moment de belegging vrij valt. Er wordt verantwoording afgelegd over het gebruik van derivaten, conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Tevens wordt een rapportage over het treasurystatuut opgenomen, waarin tenminste verslag gedaan over:

- het beleid en de uitvoering ten aanzien van beleggen en lenen;
- de soorten en omvang van de beleggingen en leningen;
- de looptijden van de beleggingen en leningen.

6. Evaluatie

Eénmaal per jaar (of zoveel vaker als de marktsituatie daartoe aanleiding geeft) initieert het bestuur een evaluatie in de vergadering van de Commissie van Toezicht/ algemene ledenvergadering inzake de uitvoering van het treasurybeleid. Tijdens deze evaluatie komt aan de orde:

- overzicht en analyse van de huidige liquiditeits- en risicopositie;
- prognose van de ontwikkelingen op de financiële markten (rentevisie);
- resultaten ten opzichte van de begroting en het treasuryplan;
- de transacties die de afgelopen periode zijn aangegaan op de geld- of kapitaalmarkt.

Het statuut wordt ten minste eenmaal per vijf jaar geëvalueerd en eventueel aangepast. Die evaluatie (en de voorbereiding van voorstellen voor eventuele aanpassingen) wordt uitgevoerd door de algemeen directeur en besproken met het Bestuur.

Eventuele aanpassingen worden vastgesteld door het Bestuur en goedgekeurd door de Commissie van Toezicht.

BIJLAGE 1 KREDIETWAARDIGHEIDSBEOORDELINGEN

LANGE TERMIJN RATINGS	Standard & Poors	Moody's
Extreem sterke capaciteit om aan financiële verplichtingen te voldoen.	AAA	Aaa
Zeer sterke capaciteit om aan financiële verplichtingen te voldoen. Veiligheidsmarges echter minder hoog dan bij AAA.	AA	Aa
Sterke capaciteit om aan financiële verplichtingen te voldoen. Echter gevoeliger voor veranderende omstandigheden.	A	A
Adequate capaciteit om aan financiële verplichtingen te voldoen. Veranderende omstandigheden kunnen de capaciteit verzwakken. Lager dan BBB beleggen wordt als speculatief gezien.	BBB	Baa
KORTE TERMIJN RATINGS		
Extreem sterke respectievelijk sterke capaciteit om aan financiële verplichtingen te voldoen.	A-1 (+)	P-1
Voldoende capaciteit om aan verplichtingen te voldoen. Echter gevoeliger voor veranderende omstandigheden.	A-2	P-3
Adequate capaciteit om aan financiële verplichtingen te voldoen. Veranderende omstandigheden kunnen de capaciteit verzwakken. Lager dan BBB beleggen wordt als speculatief gezien.	A-3	P-3
Tegenpartij is kwetsbaar, beleggen is speculatief.	B	Geen rating

BIJLAGE 2 FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Beleggingstypes	Rente typische looptijd	Beschikbaarheid geld
Spaarrekeningen	Kort	Kort
Deposito's	Kort	Kort
Obligaties	Lang	Lang
Garantieproducten	Lang	Lang

Lening-types	Rente typische looptijd	Beschikbaarheid geld
Kasgeld	Kort	Kort
Fixe lening	Lang	Lang
Annuïteiten lening	Lang	Lang
Lineaire lening	Lang	Lang
Roll-over	Kort	Lang

Rente-instrumenten ¹	Doel instrument	Karakteristiek
FRA (Forward Rate Agreement)	Fixeren toekomstige korte rente van kasgeld of roll-over.	Afspraak over toekomstige rente, geen afsluitkosten.
Swap (Interest rate swap)	Een lange rente verruilen voor een korte rente of vice versa ter dekking van roll-over of serie kasgelden.	Afspraak om gedurende x jaar het verschil tussen de lange en korte rente te verrekenen, geen afsluitkosten.
Cap (en Floor)	Een maximum (en Minimum) niveau overeenkomen voor toekomstige korte rente ter bescherming van roll-overs of kasgelden.	Een langlopende optie (tot 10 jaar) op de toekomstige korte rentes. Bij aanschaf is er een premieafdracht voor de optie.
Swaption / obligatie-optie	Een maximum (en minimum) niveau overeenkomen voor de toekomstige lange rente ter dekking van langrentende leningen.	Een kortlopende optie (tot 2 jaar) op de toekomstige lange rente. Bij aanschaf is er premieafdracht voor de optie.

¹ De rente-instrumenten zijn feitelijk afspraken c.q. opties op het renteniveau van leningen. Alleen de leningen verschaffen daadwerkelijk financiering, de rente-instrumenten niet. De rente-instrumenten worden ingezet om de rentelasten van de traditionele leningen te beheersen.